

2021
SANSKRIT (GENERAL)

Part -1
PAPER CODE- 1-A
[New Syllabus]

Full Marks=50 (Each question carries one marks)

1. Who said- 'नारिकेलफलसम्मितम् वचो भारवे:?
A) भारवि: B) भट्टि:
C) माघ: D) मल्लिनाथ:
2. Decline नदी in द्वितीया बहु बचन।
A) नदीम् B) नद्याम्
C) नदी: D) नदीनाम्
3. Join the Sandhi of महा+ इन्द्र:।
A) महेन्द्र B) महान्द्र
C) महेन्द्र: D) महान्त:
4. Who was माधव्य in the drama of अभिज्ञानशकुन्तलम्?
A) विदूषक: B) वार्तावाहक:
C) सारथि: D) परिचारक:
5. How many पर्वs are there in the महाभारतम्?
A) 16 B) 17
C) 18 D) 19
6. Join the sandhi of गो+ईश:।
A) गवेश: B) गवीश:
C) गवौश: D) गविश:
7. Who is the author of हितोपदेश:।
A) विष्णुशर्मा B) नारायण शर्मा
C) अश्वघोष: D) सोमदेव:
8. How many act are there in the अभिज्ञानशाकुन्तलम्?
A) 3 B) 2
C) 7 D) 4
9. 'स्यादिन्द्रवज्रा यदि तौ जगौ गः'- which छन्द: is indicated?
A) इन्द्रवज्रा B) वसन्ततिलक
C) शालिनी D) उपजाति:
10. Which is the source of अभिज्ञानशकुन्तलम्?
A) रामायणम् B) पुराणम्
C) महाभारतम् D) कविकल्पितम्
11. Who is the author of the हरिवंशम्?
A) कालिदास: B) व्यास:
C) वाल्मीकि: D) भवभूति:
12. Which epic is based on Ramayana?
A) किरातार्जुनीयम् B) वुद्धचरितम्

- C) रघुवंशम् D) शिशुपालवधम्
13. 'अथवा भवितव्याना हारणि भवन्ति सर्वत्र'-Who said this?
A) कण्वः B) दुष्यन्तः
C) महादेवः D) सारथिः
14. Which drama is based on politics?
A) मृच्छकटिकम् B) महावीरचरितम्
C) मालविकाग्निमित्रम् D) मुद्राराक्षसम्
15. Give the resulting form of 'दशरथ + इज्'।
A) दाशरथि B) दशरथि
C) दशरथी D) दशरथः
16. Give the resulting form of 'जि+त्वा'।
A) जित्वा B) जित्व
C) जित्वी D) जित्वि
17. Account for the case-ending - वने वसति मुनिः।
A) आधरोऽधिकरणम् B) कर्मणि सप्तमी
C) कर्तुरीप्सिततमं कर्म D) सप्तमी विभक्ति
18. In which metre न न म य य Ganes are found?
A) शालिनी B) मालिनी
C) हरिणी D) शिखरिणी
19. Name the samasa of 'गृहस्य समीपम्- उपगृहम्।
A) बहुव्रीहिः B) अव्ययीभावः
C) द्विगु D) तत्पुरुषः
20. How many drama are written by कालिदासः?
A) 3 B) 2
C) 4 D) 5
21. Who is the author of the दशकुमारचरितम्?
A) दण्डी B) सुबन्धुः
C) वाणभट्टः D) धनपालः
22. How many drama are written by राजशेखरः?
A) 2 B) 4
C) 10 D) 8
23. How many story are there in the 'वेतालपञ्चविंशति?
A) 18 B) 20
C) 25 D) 12
24. How many गणस are there in the वंशस्थविलम् वृत्तम्?
A) 3 B) 8
C) 4 D) 6
25. How many तन्त्र are there in the पञ्चतन्त्रम्?
A) 4 B) 5
C) 3 D) 8
26. 'वदन्ति - - - - जतौ जरौ' - which छन्दः is indicate here?
A) मालिनी B) शालिनी
C) वंशस्थविल D) तोटक
27. Who is the author of the स्वप्नवासवदत्तम्?
A) कालिदासः B) भासः

C) भवभूति: D) व्यास:

28. How many drama are written by भासः?

A) 13 B) 14

C) 15 D) 16

29. Who is the author of the रघुवंशम्?

A) कालिदासः B) भासः

C) भारविः D) कुमारदासः

30. Join the sandhi of मनस्+ ईषा

A) मनसीषा B) मनीषा

C) मणीषा D) मनसिषा

31. Disjoin the sandhi of नयनम्।

A) न+अहम् B) ने+अनम्

C) नि+अनम् D) नी+अनम्

32. Disjoin the sandhi of पावकः।

A) पौ+ अकः B) पो+ अक

C) पा+ अक D) पौ+ अक्

33. Decline लता in तृतीया एकवचन।

A) लतया B) लतायाः

C) लता D) लताम्

34. Conjugate दृश् लट् उत्तमपुरुष एकवचन

A) पश्यति B) पश्यतु

C) पश्यामि D) पश्यत्

35. Decline अस्मद् in पञ्चमी एकवचन।

A) मह्यम् B) मत्

C) मम D) मया

36. In which metre म र भ न य य य ganes are found?

A) स्रग्धरा B) तोटक

C) उपजाति D) मालिनी

37. In which metre त त ज ज ग ganes are found?

A) इन्द्रवज्रा B) मालिनी

C) उपजाति D) तोटक

38. Who is the सव्यसाची?

A) भीमः B) अर्जुनः

C) नकुलः D) सहदेवः

39. who is the author of वालभारतम्?

A) राजशेखरः B) भासः

C) कालिदासः D) शूद्रकः

40. Name the type of the drama मृच्छकटिकम् of sudraka's ।

A) भाणः B) प्रकरणम्

C) महाकाव्यम् D) गद्यकाव्यम्

41. Who is the author of the जानकीहरणम्?

A) माघः B) कुमारदासः

C) कालिदासः D) भारविः

42. In which act of अभिज्ञानशकुन्तलम् the mad elephant found?

A) 1st act B) 2nd act

C) 3rd act D) 4th act

43. Disjoin the sandhi मन्मथः।

- A) मन्+ मथ B) मनस्+ मथः
C) मत्+मथः D) मट्+मथः

44. Which is the most famous historical poem in Sanskrit?

- A) कुमारपालचरितम् B) गौडवहः
C) रामचरित D) हरविजय

45. Decline वारि in सप्तमी बहुवचन।

- A) वारिणि B) वारीणाम्
C) वारिभ्यः D) वारिषु

46. Decline मातृ in द्वितीया बहुवचन।

- A) मातु B) मात्रा
C) मातृः D) मातरौ

47. 'मृगानुसारिणम् साक्षात् पश्यमीव पिनाकिनम्'- who is referred to here by the word 'पिनाकिनम्'।

- A) दुष्यन्तः B) कण्वः
C) दुर्वासा D) महादेवः

48. Which is the Mahabharat based Champūkaavyam।

- A) सीता विजयः B) रामायणचम्पूः
C) नलचम्पूः D) नृसिंहचम्पूः

49. Conjugate गम् लृट् प्रथमपुरुष बहुवचन।

- A) गमिष्यामि B) गमिष्यति
C) गमिष्यावः D) गमिष्यन्ति

50. Conjugate भू लृट् उत्तमपुरुष बहुवचन।

- A) भविष्यति B) भविष्यामः
C) भविष्यतः D) भविष्यसि

2021

SANSKRIT(GENERAL)

Part - 1

Paper code-1-B (New syllabus)

Full Marks : 100

Time: Three hours.

Unit - I

1. Answer any five of the following questions : 4x5=20

(a) Join the sandhis of any two of the following : 2x2=4

i) तत् + हितम्।

- ii) लघु + ऊर्मिः।
- iii) तिरः + कारः।
- iv) महा + ऐरावतः।

(b) Disjoin the sandhi (any two) : $2 \times 2 = 4$

- i) गदाघातः।
- ii) शयनम्।
- iii) गिरीन्द्रः।
- iv) उड्डीनः।

(c) Decline any two of the following : $2 \times 2 = 4$

- i) वणिज् in सप्तमी एकवचन।
- ii) अस्मद् in प्रथमा बहुवचन।
- iii) नदी in षष्ठी बहुवचन।
- iv) पितृ in द्वितीया द्विवचन।

(d) Conjugate any two of the following : $2 \times 2 = 4$

- i) भू in विधिलिङ् प्रथमपुरुष बहुवचन।
- ii) पा in लृट् मध्यमपुरुष एकवचन।
- iii) सेव् in लट् उत्तमपुरुष बहुवचन।
- iv) वद् in लङ् प्रथमपुरुष एकवचन।

(e) Distinguish between any two of the following : $2 \times 2 = 4$

- i) यवनी and यवनानी ।
- ii) वाक्यम् and वाच्यम्।
- iii) अस्ति and अस्थि।
- iv) सीमन्त and सीमान्त।

(f) Account for the case-endings of any two of the following underlined words : $2 \times 2 = 4$

- i) व्याघ्रः वनम् उपवसति।
- ii) रामेन रावणः हतः।
- iii) बुक्षात् फलं पतति।
- iv) ॐ नमः शिवाय ।

(g) Expound the compound and name the compound of the following (any two) : $2 \times 2 = 4$

- i) पञ्चगुः।
- ii) सिंहासनम्।
- iii) हरिहरौ।
- iv) केशाकेशी।

(h) Give the resulting forms any four of the following : $1 \times 4 = 4$

- i) गम् + तव्य।
- ii) कम्प् + शानच्।
- iii) नङ् + फक्।
- iv) दृश् + तुमुन्।
- v) श्रु + यत्।
- vi) पा + शतृ।

2. (a) Define and illustrate of any two of the following: $5 \times 2 = 10$

- i) मन्दाक्रान्ता।
- ii) मालिनी।
- iii) स्रग्धरा।

(b) scan and name the metre (any one) : $5 \times 1 = 5$

- i) अर्थो हि कन्या परकीय एव।

ii) किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्।

Unit - II

3. Discuss the relationship between man and nature as depicted in your selected portion of the अभिज्ञानशकुन्तलम्। 12×1=12

Or

Compare and contrast the characters of अनसूया and प्रियंवदा portrayed in the drama अभिज्ञानशकुन्तलम्?

4. Translate into English or Vernacular (any one) : 5×1=5

(a) न खलु न खलु बाणः सन्निपात्तो अयोमस्मिन्
मृदुनि मृगशरीरे तूलाराशावि बाग्निः
क्व बत हरिणकाणा चीबितं चातिलोलंग
क्व च निशितनिपाताः वज्रसाराः शरास्ते।।

(b) चित्रे निवेश्य परिकल्पितसच्चयोगा
रूपोच्चयेन मनसा विधिना कृता नु।
स्त्रीरलसृष्टिरपरा प्रतिभाति सा मे
धातुर्बिभुत्वमनुचिन्त्य बपुश्च तस्याः।।

5. Explain with reference to the context of any one of the following : 8×1=8

(a) पातुं न प्रथमं व्यवस्यति जलं युष्मास्वपीतेषु या
नादत्ते प्रियमण्ड नापि भवतां स्नेहेन या पतलबम्।
आद्ये वः कुसुम्प्रसुतिसमये यस्या भवत्यु तत्सबः
सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सबै रणुग्यायोतम्।।

(b) गच्छति पुरः शरीरं धावति पश्चादसंस्थितं चेतः।
चोनांशुक्मिबो केतोः प्रतिबातं नीयमानस्य।।

6. Amplify any one of the following : 5×1=5

(a) आपन्नाभयसत्रेषु दीक्षितः खलु पौरबाः।

(b) मनोरथा नाम तटप्रपाताः।

7. Translate into vernacular (any two) : 5×2=10

(a) अस्ति दाक्षिणात्ये महिलारोप्यम् नाम नगरम्। तत्र सकल कलापारङ्गतो अमर शक्ति नाम राजा बभूव। अस्य त्रयः पुत्रास्तु परमदुर्मधस बभूवुः। सचिबानाहुय राजा प्रोवाच - " एते मम पुत्राः शास्त्रबिमुखा विवेक रहितान्ध। तदेषां यथा बुद्धि प्रकाशो भवति, यथा को अप्युपायो अनुष्ठीयताम्।"

(b) संस्कृतभाषा अतीव प्राचीना, भारतवर्षस्य जातीय सम्पत्तिः च। भारतीया संस्कृतिः संस्कृतभाषायां परिपृष्टा भवति। संस्कृतः एव अस्माकं प्राणाः, संस्कृतेभ आत्मा च। आत्मानं बिना यता प्राणाः न तिष्ठन्ति तथा खलु संस्कृतम् अन्तरेण संस्कृतिः न तिष्ठेत्।

(C) परोपकारः हि परमो धर्मः। मनुष्याः सामाजिक जीवाः। समाजे वर्तमानानां अस्ति परस्परम् उपोकार्योकारकभावः। तत्र परोपकरणाद्धि साधूनां साधुत्तम्। साध्नीति परकार्यं यः सः साधुरिति व्युत्पत्तिगतोऽर्थः।

UNIT- 3

8. Answer any two of the following questions: $10 \times 2 = 20$

- A) What is lyric? How many types of lyric are there in sanskrit? Write a detailed note on one type.
- B) Give an estimate of वाणभट्टः as a prose writer.
- C) What is champukavya? Write a comprehensive note on champukavyas.

9. Write short note on any one of the following. $5 \times 1 = 5$

- A) राजतरङ्गिणी
- B) नलचम्पूः
- C) अश्वघोषः